

Čís. 11794.

Pro spory firmy s jejím zástupcem na provisi, jenž jest samostatným obchodníkem, najmě o pohledávky z neoprávněných inkas a z prodeje zboží zákaznicky nepřevzatého, jest příslušný obecný soud, nikoliv živnostenský soud.

Nárok zjednatel na zaplacení peněžité částky vybývající v jeho prospěch ze smlouvy jednatelské, jehož správnost jednatel po provedení vyúčtování výslovně (před sporem a pak i za sporu) uznal a zavázal se pohledávku odpracovati, nepromlčuje se podle § 1486 čís. 1 ani podle § 1486 čís. 5 obč. zák., nýbrž podléhá třicetiletému promlčení podle § 1479 obč. zák.

(Rozh. ze dne 24. června 1932, Rv I 789/31.)

Žalovaný byl zástupcem na provisi u firmy G. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se na něm žalobce (majitel firmy G.) zaplacení 4.478 Kč, tvrdě, že žalovaný za své činnosti pro firmu G. obdržel stále zálohy na provise, že však mimo to inkasoval od zákazníků různé pohledávky a peníze si ponechal, a že prodal zboží dané zákaznicky k dispozici a výtěžek si ponechal, takže vybývala ve prospěch žalobce zažalovaná částka. Žalovaný vznesl proti žalobě mimo jiné námitku věcné nepřislušnosti, tvrdě, že věc patřila před živnostenský soud. Procesní soud první stolice zamítl námitku věcné nepřislušnosti a uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl co do věcné příslušnosti soudu v důvodech: Odvolatel sice vytýká, že prvý soud neprávem uvedl v napadeném rozsudku jako nesporné, že žalovaný měl s firmou G. ujednání jen provisi za obchody jím skutečně pro firmu získané, že neměl plat ani diety, a že po celou dobu úmluvy nebyl přihlášen firmou ani k nemocenskému a k pensijnímu pojištění, a dále, že žalovaný v úplně téměř poměru současně s vedením firmy G. pracoval ještě pro dvě jiné firmy, ježto okolnosti tyto nebyly žalující ani předneseny ani jako nesporné doznány. Než odvolatel přehlíží, že sám, byv jako strana slyšen, seznal, že byl u firmy G. zaměstnán jako zástupce na provisi, že neměl nárok ani na plat, ani na diety, ani na nemocenské neb pensijní pojištění, a že vedle této firmy měl zastoupení dvou jiných firem, u nichž stejně pracoval. Jest proto výtky v tom směru prvému soudu činěná úplně bezpodstatnou. A je-li tomu tak, je správný závěr prvního soudu, že žalovaný nebyl zaměstnancem firmy G., nýbrž samostatným obchodníkem. Mimo to prvý soud zjistil, že zažalovaná pohledávka vznikla z neoprávněných inkas a z prodeje zboží zákaznicky nepřevzatého. Jest tudíž k rozhodnutí rozepře mezi ním a žalující stranou příslušný obecný soud žalovaného, nikoliv soud živnostenský.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel má za to, že je tu zmatečnost podle §§ 477 čís. 3 a 503 čís. 1 c. ř. s., ježto ku projednání a k rozsouzení této rozepře je výlučně

příslušný živnostenský soud po rozumu §§ 1, 3 a 4 d) zákona ze dne 27. listopadu 1896 čís. 218 ř. zák. Než nižší soudy správně dovodily ze zjištěných skutečností, že žalovaný nebyl zaměstnancem žalobcovým, nýbrž samostatným obchodníkem, takže příslušnost živnostenského soudu po rozumu uvedených zákonných ustanovení není dána. Vadnost odvolacího řízení spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud neodstránil vadu sběhlou prý již v řízení před prvou stolicí a záležející v tom, že prvý soud nerozhodl o změně žalobního důvodu, ač žalovaný se proti této změně ohradil. Než o změně žalobního důvodu nemůže býti řeči, neboť již v žalobě domáhal se žalobce zaplacení peněžité částky vybývající v jeho prospěch ze smlouvy jednatelské mezi stranami uzavřené, jejíž správnost žalovaný uznal již před sporem a zavázal se pohledávku tu odpracovati a za sporu žalobce toto své žádání nezměnil, nýbrž jen blíže opodstatnil. Pokud pak žalobce při řízení, jež po nastalém klidu opět bylo zahájeno, uvedl, že žalovaný také za sporu uznal zažalovanou pohledávku, a zavázal se ji odpracovati, tedy tímto uznáním nedošlo a nemohlo ani dojíti ke změně právního důvodu pohledávky již před tím uznané. Jde proto jen o to, zda je opodstatněna s hlediska dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) uplatňovaná námitka promlčení zažalované pohledávky. Žalovaný má zato, že pohledávka ta je promlčena podle § 1486 čís. 1 obč. zák., pokud se týče § 1486 čís. 5 obč. zák., ježto žalobcem nebylo, jak to vyžaduje § 1497 obč. zák. ve sporu náležitě pokračováno, ano řízení bylo ponecháno v klidu dne 15. října 1926 a teprve dne 10. září 1929 byl učiněn žalobcem návrh na pokračování v řízení. Než ani ustanovení § 1486 čís. 1 obč. zák. ani ustanovení § 1486 čís. 5 obč. zák. zde nedopadají, neboť se nežaduje pohledávka za provedené práce po rozumu § 1486 čís. 1 obč. zák. ani úplata ze služební smlouvy osob v § 1486 čís. 5 obč. zák. jmenovaných, nýbrž žalobce se domáhá žalobou na žalovaném zaplacení peněžité částky vybývající v jeho prospěch ze smlouvy jednatelské, kterou se žalovaným byl uzavřel, jejíž správnost, jak zjištěno, žalovaný po provedeném vyúčtování výslovně již před sporem a pak i za sporu uznal a zavázal se pohledávku tu odpracovati. Nárok takový však podléhá promlčení třicetiletému podle § 1479 obč. zák., takže je lhostejno, zda žalobce ve sporu náležitě pokračoval čili nic.

Čís. 11795.

Za objednané přípravné sestavení měř zrcadlových ploten ve vzorkovém pokoji a za rozpočet přísluší odměna, nebyla-li mezi stranami ujednána bezplatnost tohoto díla a není-li obchodní zvyklostí, že se takováto práce provádí bezplatně.

(Rozh. ze dne 24. června 1932, Rv I 868/31.)

Žalující firma domáhala se na žalované společnosti zaplacení 6000 Kč za to, že k objednavce žalované provedla měření a rozpočet zrcadlového skla pro vzorkový pokoj. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto